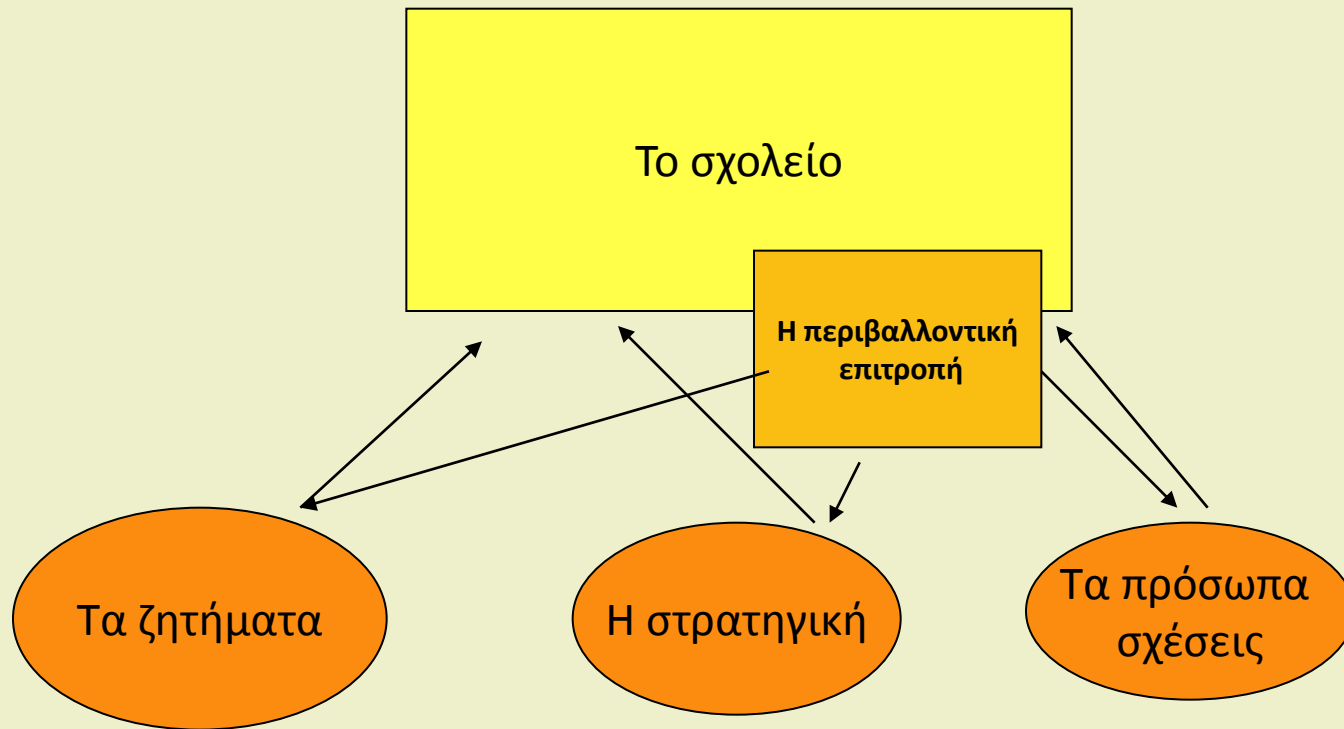

**Το οικολογικό σχολείο
σημείο συνάντησης για τη δημιουργία
μιας κοινότητας μάθησης, δημιουργίας,
πειραματισμού και δράσης**

Αντιόπη Φραντζή, Θερινό Σχολείο ΕΕΠΦ
Ηράκλειο 1-4 Ιουλίου 2017

Αειφορικά χαρακτηριστικά προγράμματος

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ:

Ποιες είναι οι ανάγκες
του σχολείου;
Τι αλλαγές χρειάζονται;

ΟΙΚΟΚΩΔΙΚΑΣ:

η Δέσμευση

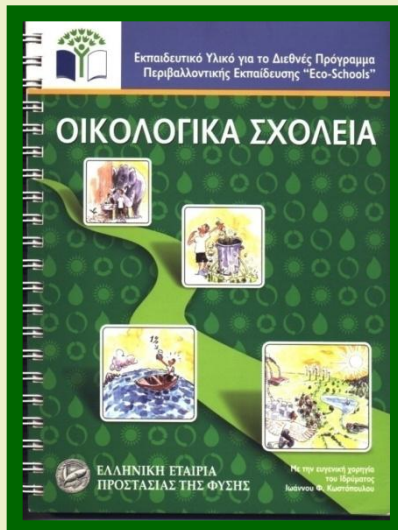
Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ: ΟΙΚΕΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΧΩΡΟΥ

- Περιβαλλοντικό έλεγχο
 - Σχέδιο δράσης
- Συνεχής παρακολούθηση, ενημέρωση
- Εμπλοκή σχολικής και ευρύτερης κοινότητας

Οι θεματικές ενότητες

- **Ενέργεια**
- **Νερό**
- **Απορρίμματα**
- **Σχολική Αυλή**
- **Ποιότητα Ζωής (Διατροφή, Υγιεινή, Άθληση, Ελεύθερος χρόνος)**
- **Υπεύθυνη Κατανάλωση (πρότυπα, διαφήμιση, τηλεόρασης)**

Οριζόντια θέματα -άξονες:

**Ανθρώπινα Δικαιώματα
Κλιματική αλλαγή
Τοπικά ζητήματα
Προστασία της φύσης και της
βιοποικιλότητας**

Επιδίωξη

Η δομή του προγράμματος ενεργοποιεί διαδικασίες αλλαγών στη σχολική ζωή και κινητοποιεί όλα τα μέλη της σχολικής κοινότητας.

Το σχολείο, οι εκπαιδευτικοί, οι μαθητές:

ασχολούνται με τα ζητήματα της σχολικής καθημερινότητας,
χαράσσουν στρατηγική,
υλοποιούν δράσεις,
αναπτύσσουν κριτική σκέψη,
συνεργατική συνείδηση,
επικοινωνιακές δεξιότητες.

Περιβαλλοντική Επιτροπή: συνδεδεμένος κρίκος σχολικής - ευρύτερης κοινότητας

Το παράδειγμα του 16^{ου} και 77^{ου} Νηπιαγωγείου Αθηνών:
το στοίχημα της συνεργασίας

Κοινές δράσεις
ΜΠΕΤΣΑ ΘΕΟΔΩΡΑ
ΤΑΣΟΥΛΑ ΓΕΩΡΓΙΑ

ΟΙ ΓΟΝΕΙΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ
ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΩΝ
ΔΡΑΣΕΩΝ

**Στόχος το αειφόρο σχολείο σε παιδαγωγικό και πρακτικό επίπεδο
Δημιουργία εκπαιδότητων (ενεργητικά περιβάλλοντα μάθησης)**

Σχεδιασμός

Υλοποίηση

Μέσα και έξω από τις αίθουσες...

Δράσεις στο δημόσιο χώρο: σημεία αναφοράς της ταυτότητας του σχολείου

ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

ΣΑΒΒΑΤΟ 27 & ΚΥΡΙΑΚΗ 28 ΜΑΪΟΥ 2017

ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΜΕ ΣΤΟ ΠΑΡΚΟ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

**ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑ - ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΑ ΚΑΙ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ
ΜΟΥΣΙΚΑ ΔΡΩΜΕΝΑ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ**

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ
Το Μουσείο της Σαπφώ / Συμβουλευτικός Στάθμος του Διεθνούς Παιδαγωγικού Αθηνών / Στο & Το Νηπιαγωγείο Αθηνών
Σύλλογος Διευκρινώντων Σχολικών Αθηνών Σαπφώ, Γενικός του Όμιλου Διευκρινώντων Σχολικών Αθηνών / Ψυχαγωγικοί Σχολοί Αθηνών
Βραχμά - Νεώτεροι Οργανισμοί των Σχολικών Αθηνών / Πολιτιστικός Σύλλογος Αθηνών Αμετακίνητοι / Παιδί - Έμφραση βιβλίο των Σχολικών Αθηνών
Παραστάσεις / Ηλεκτρονικό Μουσείο 0757229000

Η ΒΙΩΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΩΣ ΜΕΘΟΔΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

- Τα παιδιά χρησιμοποιούν μεθόδους έρευνας, παρατήρησης και ανακάλυψης στο φυσικό αλλά και το δομημένο αστικό περιβάλλον του σχολείου

8^ο και 21^ο Νηπιαγωγείο Αθηνών:

Αειφόρα σχολεία σε θεωρητικό, παιδαγωγικό και πρακτικό επίπεδο: παράγοντες επιτυχίας

Η ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ

- Διάθεση για δουλειά
- Μεράκι για το σχολείο
- Αγάπη για το περιβάλλον
- Συνεργασία με συναδέλφους και γονείς
- Έμπνευση από τα παιδιά

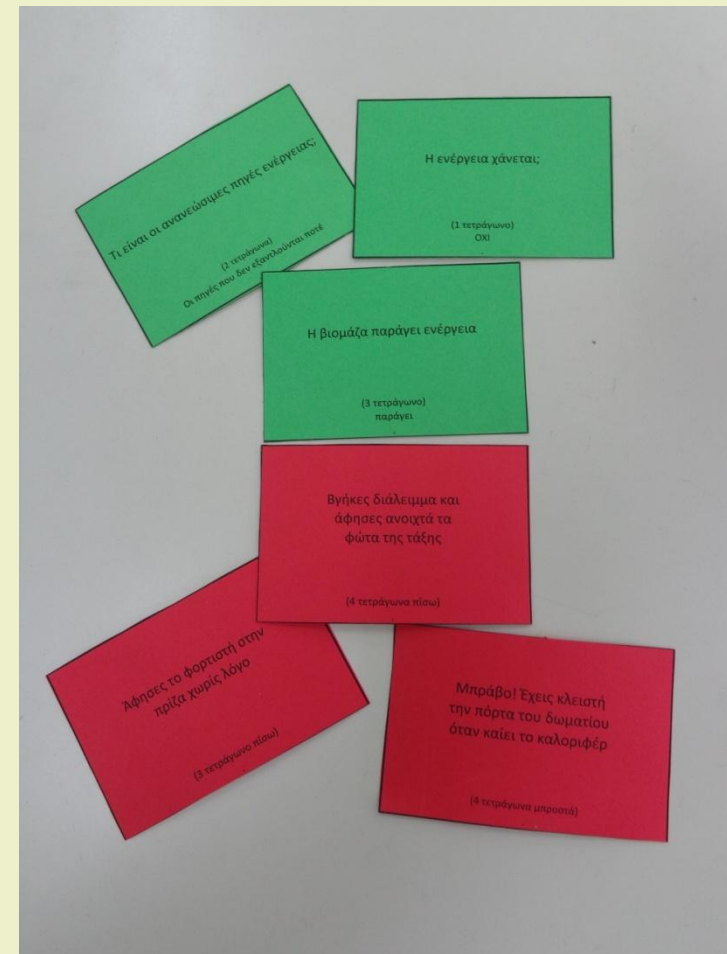
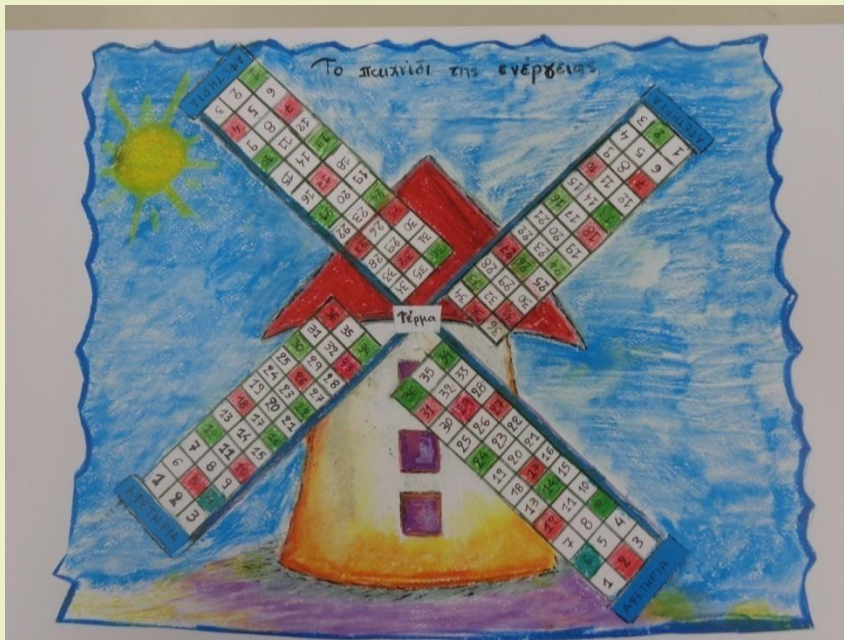
Παίζω και ανακαλύπτω
Εξερευνώ και κατανοώ
Πειραματίζομαι και μαθαίνω
Προστατεύω και
Δραστηριοποιούμαι

13^ο Δημοτικό σχολείου Χαλανδρίου: Παίζω και ανακαλύπτω

Δημιουργικότητα, γνώσεις, παιχνίδι, εμπέδωση και αξιολόγηση

Έρευνα στο πεδίο

Πειραματίζομαι, μαθαίνω,
δραστηριοποιούμαι, αλλάζω
ή από τη θεωρία στην πράξη

Οι μαθητές:

- ενημερώνονται θεωρητικά
- συζητούν και αποφασίζουν με ποιες μορφές ενέργειας θα ασχοληθούν
- Εφαρμογή στην πράξη: Κατασκευάζουν ηλιακό ανεμιστηράκι, βαρκάκι, φωτιστικό

Παρέμβαση στην τοπική κοινωνία, αλλαγές στο σχολείο

- Παρουσίαση των εργασιών
στο δήμαρχο, ανάρτηση
στον ιστότοπο του Δήμου
- Αλλαγή όλων των
λαμπτήρων του σχολείου
μας, με λαμπτήρες
εξοικονόμησης ενέργειας
 - Αλλαγή των παλαιών
αλουμινίων με
καινούργια, τα οποία
φέρουν διπλό τζάμι

Οι αλλαγές συνεχίζονται

- Η διαμόρφωση αύλειου χώρου: μέρος πρωτότυπης πρότασης – μελέτης .
- Μια συνεργασία του σχολείου, του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων, φίλων από όλη την Ελλάδα, που αγκάλιασαν την πρόταση και την στήριξαν υλικά και τεχνικά.
- Το έργο έχει τεθεί υπό την τιμητική αιγίδα του Κέντρου Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και η ολοκλήρωσή του θα γίνει με τη στήριξη της Περιφέρειας Αττικής.

3^ο Γυμνάσιο Βριλησίων: Ανακυκλώνω, επαναχρησιμοποιώ δημιουργώντας»

Ανακύκλωση στο σχολείο!!!

Ενημερώσεις σε μαθητές από μαθητές για τη σωστή διαχείριση των απορριμμάτων. Έμφαση στα οργανικά απορρίμματα και την κομποστοποίηση στο σχολείο

Ανακύκλωση στην κοινότητα

Ελέγχουμε τους καινούριους κάδους της γειτονιάς για τη σωστή χρήση τους

Σε συνεργασία με το δήμο Βριλησίων ενημερώνουμε τους μαθητές, γονείς και κατοίκους για τη σωστή χρήση τους

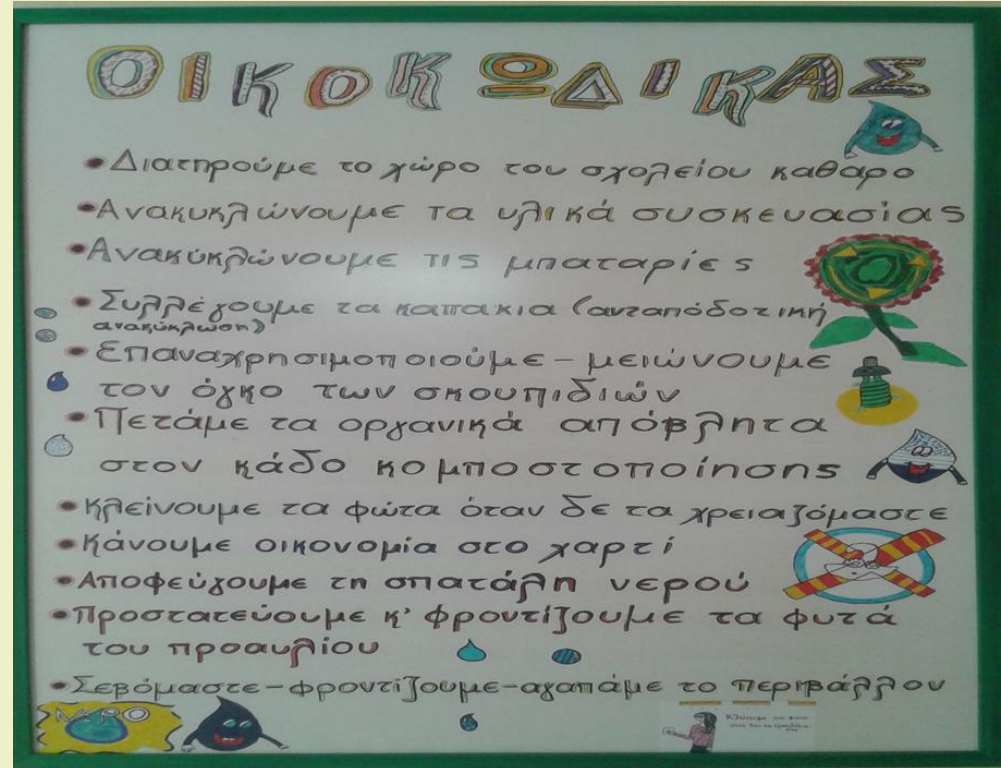

ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΟΙΚΟΚΩΔΙΚΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

ΟΙΚΟΚΩΔΙΚΑΣ

- Διατηρούμε το χώρο του σχολείου καθαρό
- Ανακυκλώνουμε τα υλικά συσκευασίας
- Ανακυκλώνουμε τις μπαταρίες
- Συρρέχουμε τα καπακιά (αναπόδοξη ανακύκλωση)
- Επαναχρησιμοποιούμε - μειώνουμε τον όγκο των σκουπιδιών
- Πετάμε τα οργανικά απόβλητα στον κάδο κομποστοποίησης
- Κλείνουμε τα φώτα όταν δε τα χρειαζόμαστε
- Κάνουμε οικονομία στο χαρτί
- Αποφεύγουμε τη σπατάλη νερού
- Προστατεύουμε ή φροντίζουμε τα φυτά του προαυτίου
- Σεβόμαστε - φροντίζουμε - αγαπάμε το περιβάλλον

Δημοτικό Σχολείο ΑΔΑΜΑΝΤΑ ΜΗΛΟΥ

- Με χρησιμοποιημένες ξύλινες παλέτες κατασκεύασαν έπιπλα για υπαίθρια τάξη στη σχολική αυλή και μια ξύλινη βιβλιοθήκη που τοποθετήθηκε στην αίθουσα αναμονής επιβατών, στο λιμάνι της Μήλου.

Καλές πρακτικές και από το Litter less

1^ο Δ.Σ. ΜΥΚΟΝΟΥ

Κατασκεύασαν φωλιές για πουλιά.

Δ.Σ. ΣΥΓΡΟΝΗ ΠΑΙΔΕΙΑ, ΜΥΚΟΝΟΣ

Κατασκεύασαν παιχνίδια από ανακυκλώσιμα υλικά

Δημοτικό Σχολείο ΝΕΩΝ ΠΑΛΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΣΚΑΛΑΣ ΩΡΟΠΟΥ

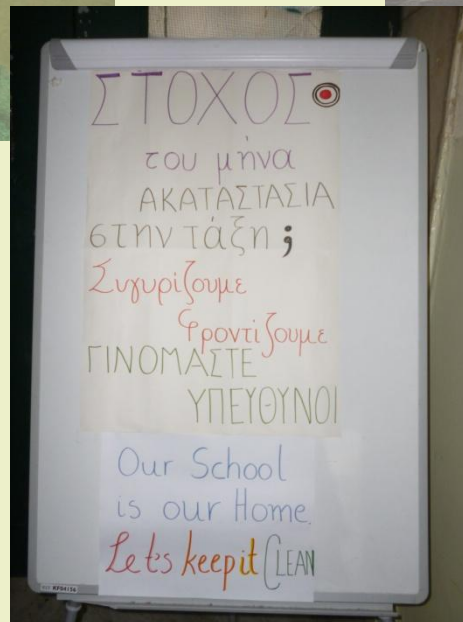

- Στο πλαίσιο της μείωσης των απορριμμάτων εντός του σχολικού χώρου, έκαναν καταμέτρηση ποσότητας απορριμμάτων ανά τάξη και ειδοποιούσαν τους μαθητές της τάξης με τη μεγαλύτερη ποσότητα εβδομαδιαίως.

70^ο Δημοτικό σχολείο Αθηνών

Σημιαίaki στην πιο καθαρή τάξη

Ομάδα ελέγχου

Σπέρνοντας Όνειρα στην Αυλή μας: Ελεύθεροι Σπόροι-Δίκαιη Κοινωνία 1^{ου} ΓΕΛ Μεταμόρφωσης

Διερεύνηση του θέματος

Παρουσίαση του χάρτη εννοιών κάθε ομάδας και αξιολόγησή του...

Debate ...και δραματοποίησή του πάνω σε σενάριο των παιδιών

**Συνεργασία με τον Δήμο Μετ/σης
και τον Νίκο Τουλιάτο...**

**...ακτιβιστική δράση στο
προαύλιο του σχολείου για τα
δικαιώματα των σπόρων!**

Συνεργασία με το ΠΕΛΙΤΙ για δημιουργία φυτωρίου και την υιοθεσία φυτών

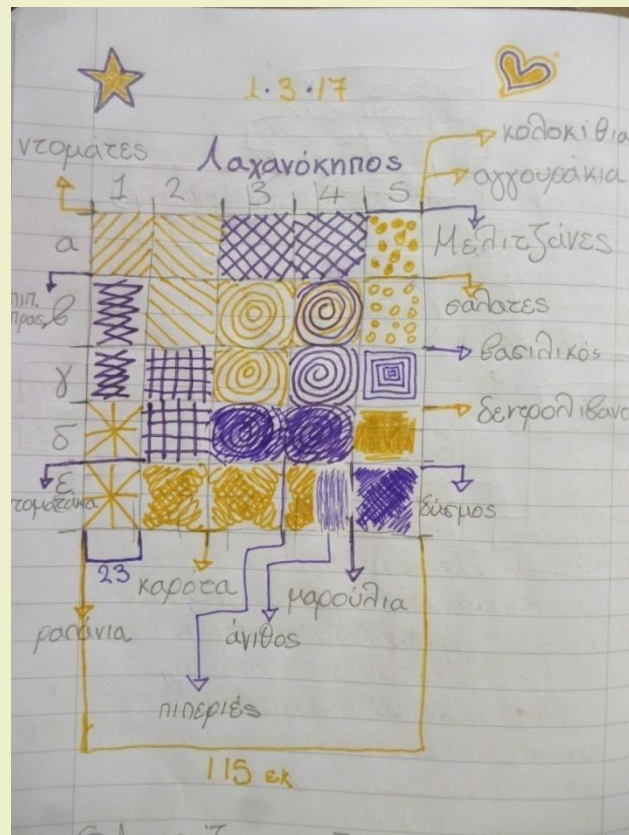

οργάνωση εκδήλωσης... με στόχο την ενημέρωση για τη σημασία των παραδοσιακών σπόρων

Σχολικοί λαχανόκηποι

Προετοιμασία επί χάρτου...

Φυτέματα....

Φροντίδα, ενημέρωση, προφύλαξη

Καταμερισμός εργασιών:
Πότισμα...

Ενημέρωση των μικρότερων
μαθητών

13^ο Δημοτικό σχολείο Χαλανδρίου: έτοιμη η σοδειά

Σύνδεση με τη Διατροφή!

- Σκοπός είναι τα παιδιά να αποκτήσουν σωστές διατροφικές συνήθειες, να κάνουν σωστές επιλογές των προϊόντων που αγοράζουν, να ακολουθούν μια ισορροπημένη διατροφή και να συμπεριφέρονται φιλικά προς το περιβάλλον.

Στόχοι

- Να γνωρίσουν τη θρεπτική αξία των τροφών και τη σημασία
- Να αποκτήσουν σωστές διατροφικές συνήθειες οι ίδιοι και οι οικογένειές τους.
- Να ευαισθητοποιηθούν στα σύγχρονα προβλήματα διατροφής (fast food, παχυσαρκία)
- Να αποκτήσουν κριτική θεώρηση κατά την επιλογή προϊόντων
- Να εναρμονίζουν τις επιθυμίες τους με τις πραγματικές ανάγκες.
- Να επιλέγουν συνειδητά προϊόντα που δημιουργούν λιγότερα απορρίμματα και επιβαρύνουν λιγότερο το περιβάλλον

Φτιάχνουμε το ανάπτυγμα της πυραμίδας και το συμπληρώνουμε με κολλάζ φωτογραφιών ή ζωγραφιές από τις ομάδες τροφίμων

Δραστηριότητες

«Γευστικό ταξίδι στην Ελλάδα»

Το παιχνίδι έχει ως στόχο, να γνωρίσουν οι μαθητές την Ελλάδα, μέσα από τις παραδοσιακές γεύσεις. Παίζεται με 2-4 πακέτες ή ομάδες. Θα χρειαστείτε ένα όπλο και αντιστοίχα ποσά σεναί οι πακέτες. Χρησιμοποιήστε το όπλο για να δείτε με ποια σειρά θα παίξετε. Αρχίζει ο παίκτης που θα φέρει το μεγαλύτερο αριθμό. Η κίνηση των πακτιών ή των ομάδων γίνεται τόσο με το ζυρί, όσο και με τις καρτέλες που υπάρχουν στις πόλεις- σταθμούς και στις καθοδηγούσες. Νικήτρια είναι αυτή που θα φτάσει πρώτη στο τέλος, αφού φέρει τη ζυρία που εκκρίφως χρειάζεται.

ΚΑΡΤΕΣ

Ποτές στα σκοπιβία ότι μπορεί να ανακηλυθεί Χάνεις 3 βαθμούς	Τρεις λαχανικά και φρούτα την εποχή τους Κερδίζεις 2 βαθμούς		
Το μίσπανο είναι... Το ναύι συλλογής των ελιών 1 βαθμός	Όποιος θέλει να ζήμιοσει... Δέκα μέρες κοσκινίζει 1 βαθμός	Τι είναι το κομψό; Είναι οργανικό λίπασμα 4 βαθμοί	Προτίμεις το φυσικό χυμό από το αναφωκτικό Κερδίζεις 2 βαθμούς
Δεν τρεις πολύ φάρι και κοτάπουλο Χάνεις 4 βαθμούς	Το δεκατιανό λήγεται και... Κοηλατό 1 βαθμός	Τι είναι τα αρτόδεντρα; Φοίνικες που με το μίσχο τους φτιάχνεις είδος ψωμιού 5 βαθμοί	Θνήμουν τρία νησίσια φαγητά Φασοπλάδα, πατάτες, μελιτζάνες 3 βαθμοί

- Καταγράφουμε για μια βδομάδα τι τρώμε καθημερινά.
- Συζητούμε το διαιτολόγιό μας με τα μέλη της ομάδας μας, συγκρίνουμε τα είδη των τροφών και ομαδοποιούμε τα δεδομένα των ημερολογίων.
- Αποτυπώνουμε τα συμπεράσματα μας για τις πιο δημοφιλείς τροφές με τη μορφή ραβδογράμματος.
- Ανακοινώνουμε τα αποτελέσματα στις άλλες τάξεις του σχολείου.

Μαγειρική ανά εποχές!

Δράσεις για το νερό

Πεζόδρομος Διονυσίου
Αρεοπαγίτου, 70^ο ΔΣ Αθηνών

Ανάδειξη ενός νέου ρόλου για τους μαθητές, μαθήτριες στη σχολική ζωή: η περίπτωση του 1^{ου} Δημοτικού Σχολείου Αθηνών

- Από το 2007, η περιβαλλοντική ομάδα σχηματίζεται κάθε χρόνο με εκλογή αντιπροσώπων από όλες τις τάξεις του σχολείου.
- Κάθε χρόνο, με αφορμή ένα θέμα, προβαίνει σε δράσεις εντός και εκτός του σχολείου για την ευαισθητοποίηση των μαθητών και της ευρύτερης κοινότητας.
- Τα τελευταία 4 χρόνια, στα τέλη της σχολικής χρονιάς διοργανώνεται εικαστική έκθεση στην οποία συμμετέχουν όλες οι τάξεις και οι διδάσκοντες του σχολείου.

2012-2013: «Αχρηστο-τεχνίες».

- Το θέμα της περιβαλλοντικής μας ομάδας για το σχολικό έτος 2012-2013 ήταν «**Η διαχείριση απορριμμάτων**».
- Το σχολείο εργάστηκε χρησιμοποιώντας άχρηστα υλικά που ανακυκλώνονται και στο τέλος παρουσίασε την εικαστική έκθεση με τίτλο «Αχρηστο-τεχνίες»
-

2014-2015: «Αχ, θάλασσά μου»

- Κάθε τάξη έφτιαξε το δικό της καράβι. Κάποιοι εμπνεύστηκαν από το μάθημα της Ιστορίας, άλλοι έφτιαξαν ένα ολόκληρο κυκλαδίτικο νησί.
- Ειδικό αφιέρωμα στους συνανθρώπους μας που στην προσπάθεια τους να φύγουν από εμπόλεμες ζώνες χάνουν τη ζωή τους στη Μεσόγειο.
- Συνεργασία με το 2ο Ειδικό Δημοτικού Σχολείου ΕΛΕΠΑΠ

2015-2016: «Η πόλη που ονειρεύομαι».

- Το κάθε παιδί από την κάθε τάξη έφτιαξε το δικό του «ονειρεμένο» σπίτι, αλλά και τριασδιάστατα κτίρια
- Ειδικό αφιέρωμα στους συνανθρώπους μας που προσπαθούν να φύγουν από τον πόλεμο.
- Συνεργασία με τα παιδιά του 2ου Ειδικού Δημοτικού Σχολείου ΕΛΕΠΑΠ
- Οι επισκέπτες της έκθεσης γέμισαν με πράγματα και αυτοί το δικό τους σπίτι απαντώντας γραπτώς στην ερώτηση «Εάν έπρεπε να εγκαταλείψετε ξαφνικά το σπίτι σας, ποιο είναι το πρώτο πράγμα που θα παίρνατε μαζί σας;».
- Οι απαντήσεις τους μας συγκίνησαν: γάλα για το παιδί, νερό για το παιδί, διαβατήριο, οικογενειακό άλμπουμ με φωτογραφίες, το κλειδί του σπιτιού... και άλλα πολλά...

Για τους μαθητές

αύξηση πρωτοβουλιών

συμπληρωματικότητα και
συλλογικότητα στις δράσεις

διαταξικές συνεργασίες

αίσθημα ευθύνης

συνείδηση «ανήκειν»

Για τους εκπαιδευτικούς

προθυμία και κινητοποίηση

αύξηση της συμμετοχής σε σεμινάρια και
επιθυμία για ενδοσχολική επιμόρφωση

πολλαπλασιαστική κινητοποίηση και
μεταφορά εμπειριών στο καθημερινό
πρόγραμμα

Για το Σχολείο- Οντότητα

«εξωστρέφεια»

(εντύπα, ανοικτές γιορτές, ημερίδες,
δημοσιεύσεις, ανοικτές συλλογικές
εκδηλώσεις)

Νέα μοντέλα διοίκησης: περισσότερο δημοκρατικά